

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פגיעות מיניות בילדים - 3486

תאריך עדכון אחרון 03-09-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דפנה טנר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dtener@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 12-14

יום ה' 12:00-13:00

בתיאום מראש בלבד

מורי הקורס:
ד"ר דפנה טנר

תאור כללי של הקורס:
הקורס עוסק בתופעת הפגיעות המיניות בילדים תוך הסתמכות על תיאוריות מרכזיות ומחקרים עדכניים בתחום.

מטרות הקורס:
מטרות הקורס לחשוף ולהעמיק את הידע התיאורטי אודות תופעת הפגיעה המינית בילדים ובבני נוער ולייצר הבנה מעמיקה על מורכבותה ורוב מימדיותה. בקורס נעסוק במשמעותה של פגיעה מינית בילדים, בדמויות המעורבות בפגיעה כולל הנפגעים, הפוגעים, המשפחה, אנשי המקצוע והחברה הרחבה. נלמד אודות התהליך המורכב של חשיפת הפגיעה המינית וכן נלמד על השלכותיה של הפגיעה בטווח הקצר והארוך. עוד נדון בסוגיות הקשורות לטיפול בפגיעות מיניות ובעבודה עם אוכלוסיות ייחודיות של ילדים נפגעים מינית.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
1. להגדיר ולתאר את תופעת הפגיעה המינית בילדים ובבני נוער
2. לבחון את האופן בו הפגיעה מתבטאת אצל המעורבים בה: הנפגעים, הפוגעים, המשפחה, אנשי המקצוע והחברה הרחבה
3. להעריך את מורכבותו ורוב מימדיותו של תהליך החשיפה של הפגיעה בטווח הקצר והארוך ואת השלכותיו על הנפגעים ועל סביבתם
4. לבחון את הנתבים השונים של ההשלכות של הפגיעה על חיי הנפגעים
5. להעריך את הטיפול הניתן לנפגעים ומשפחותיהם ואת הסוגיות העולות בטיפול באוכלוסיות ייחודיות בהן מתבצעת הפגיעה.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות
צפיה ודיון בסרטים
הרצאות אורח
סיורים בשירותים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
מבוא והכרות
פגיעות מיניות בילדות הגדרות ממדים והשלכות

דמותם של נפגעים מינית בילדות
דמותם של נפגעים מינית בילדות: התמודדות עם הפגיעה בילדות ובבגרות
דמותם של פוגעים מינית בילדים ובבני נוער
הרצאת אורח: נוער העוסק בזנות
דמותה של משפחה בה בוצעה פגיעה מינית בילדים
דמותה של משפחה בה בוצעה פגיעה מינית בילדים: פגיעות מיניות בין אחים
הרצאת אורח: התערבות עם ילדים נפגעים מינית
סיור במרכז ההגנה
דמותה של חברה בה מתבצעת פגיעה מינית בילדים: שמירה וחשיפה של פגיעות מיניות
אנשי מקצוע שעוסקים בפגיעות מיניות בילדים: ההשפעה של החיים המקצועיים על האישיים
סיכום אישי וקבוצתי ואתגרי העתיד

חומר חובה לקריאה:

שבוע 1: פגיעה מינית בילדים: הצגת הקורס והכרות עם משתתפיו
קריאת חובה:

Goodyear-Brown, P., Fath, A. and Myers, L. (2012). Child sexual abuse: The scope of the problem. In, P. Goodyear-Brown (Ed.), *Hand book of child sexual abuse: Identification, assessment and treatment*. New Jersey: John Wiley & Sons. pp. 3-20.

קריאה נוספת:

Hilarski, C., Wodarski, J.S. and Feit, M.D. (2008). *Handbook of social work in child and adolescent sexual abuse*. Haworth Press. pp. 29-41.

אתר אינטרנט מומלץ:

<http://projectunbreakable.tumblr.com>

שבוע 2: מושגים בסיסיים בפגיעות מיניות בילדים

קריאת חובה:

Finkelhor, D. (1984). *Child sexual abuse: New theory and research*. New York: Free Press. pp. 53-69.

קריאה נוספת:

Rice, M.E., & Harris, G.T. (2002). Men who molest their sexually immature daughters: Is a special explanation required? *Journal of Abnormal Psychology*, 111(2), pp. 329-339.

Putnam, F.W. (2003). Ten-year research update review: Child sexual abuse. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 42(3), pp. 269-278.

צפייה מומלצת:

"כמה טוב להיות פרח קיר" ("wallflower a being of perks the")

<https://www.youtube.com/watch?v=eqn5rh7O4IDc0>

שבוע 3: מושגים בסיסיים בפגיעות מיניות בילדים – פגיעה מינית תוך משפחתית

קריאת חובה:

זליגמן, צ. (2004). מבוא לגילוי עריות: אין אמת, ואין חסד, ואין רחמים. בתוך צ. זליגמן וז. סולומון (עורכות), הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות (עמ' 15-40). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

קריאה נוספת:

זומר, א. (2004). להיות או לא להיות: טראומות ילדות והפרעות ניתוק. בתוך צ. זליגמן וז. סולומון

(עורכות), הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות (עמ' 164-194). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

Lev-Wiesel, R. (2015). *Childhood Sexual Abuse: From Conceptualization to Treatment*. *J Trauma Treat S*, 4, 2167-1222.

צפייה מומלצת:

"היהלום שבפנים" (בבימויה של קרן גוטמן)

<http://www.youtube.com/watch?v&eq;7usvTRZYwyk>

<http://www.youtube.com/watch?v&eq;BXRAsiNoqg8>

שבוע 4: סוגיות אודות נפגעים מינית בילדות: צורות מתן משמעות לפגיעה

קריאת חובה:

טנר, ד. (2010). "ביני ובינם"?! לסלוח על גילוי עריות. עבודה לשם קבלת דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת חיפה. עמ' 56-69.

קריאה נוספת:

Kendall-Tackett, K.A., Williams, L.M., & Finkelhor, D. (1993). *Impact of sexual abuse on children: a review and synthesis of recent empirical studies*. *Psychological bulletin*, 113(1), pp. 164-180.

צפייה מומלצת:

"סיפור משפחתי" ("affair family")

<http://hot.ynet.co.il/home/0,7340,L-11181-84556,00.html>

שבוע 5: סוגיות ייחודיות בפגיעה מינית בילדים: בוגרים חושפים פגיעות מיניות שחוו בילדותם

קריאת חובה:

Draucker, C.B. and Martsolf, D.S. (2008). *Storying childhood sexual abuse*. *Qualitative Health Research*, 18(8), pp. 1034-1048.

קריאה נוספת:

Alaggia, R. and Millington, G. (2008). *Male child sexual abuse: A phenomenology of betrayal*. *Clinical Social Work Journal*, 36(3), pp. 265-275.

צפייה מומלצת:

"טווח קצר 12" ("12 term short")

<https://www.youtube.com/watch?v&eq;ey8Z7aqXcW0>

שבוע 6: סוגיות ייחודיות בפגיעה מינית בילדים: פגיעות מיניות בין אחים

קריאת חובה:

קריאת חובה:

Tener, D., Tarshish, N., & Turgeman, S. (2017). "Victim, Perpetrator, or Just My Brother?" *Sibling Sexual Abuse in Large Families: A Child Advocacy Center Study*. *Journal of Interpersonal Violence*, 0886260517718831.

קריאה נוספת:

Kambouridis, H. (2014). *Finding hope in our back pockets: therapists working together in an action research co-operative inquiry to develop best practice with families who have experienced sibling sexual abuse*. (Doctoral dissertation) La Trobe University

- Carlson, B. E., Maciol, K., & Schneider, J. (2006). *Sibling incest: Reports from forty*

one
survivors. *Journal of Child Sexual Abuse*, 15(4), 19-34.

צפייה מומלצת:

שבוע 7: סוגיות אודות פוגעים מינית בילדות: נשים פוגעות מינית

קריאת חובה:

- Peter, T. (2008). *Speaking about the unspeakable: Exploring the impact of mother daughter sexual abuse*. *Violence against women*, 14(9), pp. 1033-1053.

קריאה נוספת:

Gil, S. (2014). *Male victims of childhood sexual abuse by a male or female perpetrator*. *Journal of Traumatic Stress Disorder & Treatment*, 3(3), pp. 2-6.

Gannon, T., Rose, M. R. and Ward, T. (2010). *Pathways to female sexual offending: approach or avoidance?* *Psychology, crime & law*, 16(5), pp. 359-380.

צפייה מומלצת:

"פארק הסוטים" ("park pervert")

<http://hot.ynet.co.il/home/0,7340,L-12357,00.html>

שבוע 8: סוגיות ייחודיות בפגיעות מיניות בילדים: פגיעה מינית online; יחסי אונס סטטוטורי

קריאת חובה:

Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K.J. and Ybarra, M.L. (2008). *Online "predators" and their victims: Myths, realities, and implications for prevention and treatment*. *American Psychologist*, 63 (2), pp. 111-128.

Young, A.M. and d'Arcy, H. (2005). *Older boyfriends of adolescent girls: The cause or a sign of the problem?* *Journal of Adolescent Health*, 36 (1), pp. 410-419.

קריאה נוספת:

Whittle, H., Hamilton-Giachritsis, C., Beech, A. and Collings, G. (2012). *A review of online grooming: Characteristics and concerns*. *Aggression and violent behavior*, 18, pp.62-70.

Hines, D.A. and Finkelhor, D. (2007). *Statutory sex crime relationships between juveniles and adults: A review of social scientific research*. *Aggression and Violent Behavior*, 12, pp. 300-314.

צפייה מומלצת:

"אחת מתוך שלוש"

<https://www.youtube.com/watch?v&eq;VRS0SnQzDZM>

"מחוך למים" ("tank fish")

<https://www.youtube.com/watch?v&eq;a7BFZqQ4ruA>

שבוע 9: סיור במרכז ההגנה בית לין ירושלים

(התמקדות בסוגיית פגיעות מיניות בקהילה הדתית חרדית)

קריאת חובה:

בן מאיר, ח., ולבבי, י. (2010). *היבטים ייחודיים בטיפול בילדים נפגעי תקיפה מינית מהמגזר החרדי*. *חברה ורווחה*, ל, 3-4, עמ' 475-453.

קריאה נוספת:
צפייה מומלצת:
"רדוף" (מנחם רוט)
<https://www.youtube.com/watch?v=sLMZqLAbVcA>
אתר אינטרנט מומלץ:
<http://www.hagana.org.il/>

שבוע 10: סוגיות בהתערבות עם ילדים נפגעים מינית: סיור במרכז הטיפול בילדים נפגעים מינית (מיט"ל)

קריאת חובה:

קטנאך, א. (2004). תרפיה במשחק עם ילדים שעברו התעללות. קריית ביאליק: "אח". פרק 4, עמ' 84-112.

קטנאך, א. (2004). תרפיה במשחק עם ילדים שעברו התעללות. קריית ביאליק: "אח". פרק 7, עמ' 155-183.

קריאה נוספת:

Lev-Wiesel, R. (2008). Child sexual abuse: A critical review of intervention and treatment modalities. *Children and Youth Services Review*, 30(6), pp. 665-673.
חממה, ל. (2010). טיפול בגישה התנהגותית-קוגניטיבית קונסטרוקטיבית בילדה שעברה פגיעה מינית, תיאור מקרה. חברה ורווחה, ל, 3-4. עמ' 538-521.

פוסטן, ד. (2009). החלמה כמושג וכתהליך על פי תפיסתן של נשים שעברו פגיעה מתמשכת בילדות. עבודה המוגשת כחלק מדרישות לתואר מוסמך, ירושלים: האוניברסיטה העברית.
ריד, מ. (2008). עכשיו אני: זה לא לנצח: מסע החלמה מטראומה מינית מתמשכת בילדות. קריית ביאליק: "אח".

Kuehnle, K. and Connell, M. (2010). Child sexual abuse suspicions: Treatment considerations during investigation. *Journal of child sexual abuse*, 19(5), pp. 554-571.

צפיה מומלצת:

"פרשם" ("precious")

<https://www.youtube.com/watch?v=06ZF3zw1gHs>

שבוע 11: סוגיות בהתערבות: ליצנות רפואית עם ילדים נפגעים מינית: (הרצאת אורח) קריאת חובה:

Tener, D., Lev-Wiesel, R., Franco, N. L. and Ofir, S. (2010). Laughing through this pain: Medical clowning during examination of sexually abused children: An innovative approach. *Journal of child sexual abuse*, 19(2), pp. 128-140.

שבוע 12: האופן בו מקרינים החיים המקצועיים על החיים האישיים בקרב אנשי המקצוע העוסקים בתחום פגיעות מיניות בילדים

קריאת חובה:

Sigad, L.I., Davidov, J., Lev-Wiesel, R., and Eisikovits, Z. (2016). Toxic Knowledge Self-Alteration through Child Abuse Work. *Journal of interpersonal violence*, 31(3), pp. 481-499.

קריאה נוספת:

Canfield, J. (2005). Secondary traumatization, burnout, and vicarious

traumatization: A review of the literature as it relates to therapists who treat trauma. *Smith College Studies in Social Work*, 75(2), pp. 81-101.
McCann, I. L. and Pearlman, L. A. (1990). Vicarious traumatization: A framework for understanding the psychological effects of working with victims. *Journal of traumatic stress*, 3(1), pp. 131-149.

חומר לקריאה נוספת:
אמ"ל

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
משימות הקורס

1. הנוכחות בקורס חובה
 2. הגשת תרגיל אסוציאציות קצר בתחילת ובסיום הסמסטר (ציון עובר)
 3. עבודה מסכמת: העבודה תוגש בסוף הסמסטר בזוגות, משקלה 100% מהציון הסופי. במסגרת העבודה הסטודנטים יתבקשו לנתח סוגיות העוסקות בפגיעות מיניות בילדים תוך יישום חומר השיעורים והמאמרים שיילמדו בקורס, כמו גם מאמרים נוספים שעל הסטודנטים יהיה לאתר
- *הערות: בקורס יוקרנו סרטים שעשויים להכיל תכנים קשים לצפייה.